

Melita Lorković

25. studenog 1907. — 1. studenog 1987.

Ove jeseni, na blagdan Svih Svetih završio je ovozemaljski život i djelovanje v elike glazbene umjetnice, pijanistice Melite Lorković.

Melita Lorković

Rođena u Županji 25. studenog 1907. godine u obitelji Pozajić, kao kćer glazbeno nadarenih roditelja, rano je došla u dodir s glazbom svakodnevno pjevajući i svirajući. Godine 1928. u Zagrebu je završila studij klavira kod znamenitog pedagoga Svetislava Stančića, njezinog »duhovnog oca«. S njim je bila vrlo povezana i duboko ga poštovala. Kao mlada supruga i vrsna pijanistica, dobila je šestotjednu stipendiju u Parizu u klasi profesora Alfreda Cortota. Istodobno je radila sa profesorom L. Lévyem, koji joj je, nakon nekoliko odsviranih taktova, zadivljeno rekao: »Ovako dobro građenu ruku još nisam imao prilike vidjeti.« U Parizu je divno predstavila Zagreb kao veliko središte glazbene kulture. Vratila se 1929, gdje je do 1945. godine radila kao profesor na Muzičkoj akademiji.

Počela je koncertirati 1937. godine, kao majka dvoje male djece, koja su, kako je ona spominjala, puzajući i igrajući se oko klavira slušala mamino vježbanje, te upoznavala velike skladatelje i njihova djela. (Sin Radovan je istaknuti pedagog i violinist u Švicarskoj).

Bremenit joj bijaše život od 1945. godine, nadalje, kada je, nakon rata, ostala bez supruga. Boreći se za svoj opstanak preselila je u Beograd, u kojem je djelovala punih dvanaest godina, od 1948—60, a nakon toga (do 1972) na Conservatoire National Supérieur de Musique u Kairu. Njezini umjetnički i

pedagoški uspjesi vodili su je u najveća glazbena središta Evrope i na sve kontinente svijeta.

Njezin udar je bio čvrst, gotovo muški, imala je sjajnu memoriju, a to joj je omogućavalo da i kao žena izvanredno izvodi djela Ludwiga van Beethovena. Nezaboravne su njezine izvedbe posljednjih Beethovenovih sonata op. 110 As-dur, op. 111 c-mol i klavirskog koncerta u Es-duru, te koncerta u b-molu P. I. Čajkovskog, kao i izvedbe drugih majstora iz razdoblja klasičke i romantike: Mozarta, Chopina, Schumanna... Posebno mjesto na njezinom repertoaru zauzimaju izvedbe skladbi domaćih skladatelja, kojima je obraćala posebnu pažnju i za koje se zdušno zalagala. Pojedine su skladbe bile njoj namijenjene, a mnoge je i prouzvela.

Na svom posljednjem nastupu u Hrvatskom glazbenom zavodu, ona je, unatoč potresu koji je uznemirio posjetioce, nastavila svirati i tako dokazala da nema te sile koja bi srušila ili uništila njezinu čvrstinu i dostojanstvo.

Još donedavno djelovala je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, na kojoj je, po prvi put, uvela kolokvije za studente I. i II. godine. Na kolokvijima je zastupljeno sviranje skala i etuda, za koje je smatrala da su vrlo značajni elementi za svakog budućeg pijanistu. Neprestano je svoje bogato glazbeno iskustvo nesebično prenosila na nove, mlade generacije. Od daka je tražila širinu glazbenog znanja, koje je i sama posjedovala, pitajući ih pritom kojem razdoblju pripada i kada je rođen pojedini skladatelj. Ponekad je i sama slikovito pripovijedala zanimljive događaje iz života velikih umjetnika. Tražila je pedantno sviranje notnog teksta, čiste i jasne ideje. Bila je stroga, nepopustljiva, racionalna, uzor točnosti; perfekcionista, ali nikad nije štedjela na kritici i pohvalama koje je davala na poseban, njoj svojstven, šarmantan način. Istovremeno je bila vrlo duhovita i vesela, te je uvijek nosila radost muziciranja.

Aktivno je radila gotovo do posljednjeg dana redigirajući notna izdanja, prevodeći knjige. Još jedan prinos toj činjenici jest, da je polovicom ove godine snimala za radio, emisije o najznačajnijim pijanistima u povijesti glazbe.

To uvijek veselo, nasmijano i radosno lice, taj snažan duh i optimizam koji je iz nje zračio, još uvijek je prisutan i živ; pokazuje koliko požrtvornosti i ljubavi treba unijeti u posao kojemu se posvećuje čitav život, a pogotovo kada se radi o glazbi, toj najuzvišenoj umjetnosti.

Na vječni počinak otpratila su je tri svećenika, mnoštvo njezinih prijatelja, studenata i štovatelja, uz jedno veliko HVALA.

Eva KIRCHMAYER